

Klimat- och näringslivsdepartementet
Klimat- och miljöministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2022/23:858 av Beatrice Timgren (SD) Implementeringen av PFAS-förbudet

Beatrice Timgren har frågat mig om hur jag och regeringen kommer att arbeta på EU-nivå för att säkerställa att implementeringen av PFAS-förbudet sker på ett välöversvägt sätt, med fokus på skydd av människor och djur, utan att kompromissa med vår fortsatta utveckling och konkurrenskraft.

PFAS är några av vår tids mest problematiska ämnen och så länge man tillverkar och använder PFAS så kommer halterna i miljön att öka över tid. Därför välkomnar jag myndigheternas underlag med förslag om att förbjuda all användning inom EU som inte är nödvändig för samhället.

EU-processen för begränsningar under Reach följer en tydlig och transparent process med fasta steg där vetenskapliga bedömningar görs och olika aktörer i flera steg kan bidra för att beslut ska kunna fattas baserat på bästa möjliga informationsunderlag. I detta skede finns ännu inget färdigt förslag till begränsning för hela gruppen PFAS för regeringen att ta ställning till. Det finns ett underlag till begränsningsförslag som myndigheter i fyra medlemsstater, däribland Sverige, har lagt fram. Europeiska kemikaliemyndighetens vetenskapliga kommittéer för riskbedömning respektive för samhällsekonomisk analys ska granska underlaget och avge yttranden om det. Underlaget och kommittéernas yttranden kommer också att bli föremål för offentligt samråd. Därefter är det upp till kommissionen att lägga fram ett förslag till begränsning som medlemsstaterna får ta ställning till.

I frågan uttrycks oro för att det i en kommande reglering ska saknas undantag för nödvändiga användningar om begränsningsarbetet inte görs

tillräckligt noggrant eller att tidsramarna för att ta fram alternativ blir alltför snäva. Just nu pågår ett sex månader långt offentligt samråd om begränsningsunderlaget som är öppet för alla att svara på fram till den 25 september. Jag vill uppmuntra alla aktörer som har viktig information om exempelvis kritiska användningar av PFAS, för- och nackdelar med olika alternativ, hur lång tid det tar att ta fram alternativ och annan kompletterande information att delta i samrådet. Det kommer även att finnas möjlighet att bidra i ett senare samråd om den samhällsekonomiska kommitténs yttrande.

Det är först i slutskedet av processen som Sverige som medlemsstat kommer att ha möjlighet att tycka till om kommissionens förslag. Eftersom detta kommande begränsningsförslag har fått stor uppmärksamhet känner jag mig trygg med att det då, baserat på den information olika aktörer bidragit med i samråden och kommittéernas bedömningar, finns de bästa möjligheterna att identifiera vilka undantag från begränsningen som faktiskt behövs. Vi bör inte föregå informationsinhämtningen och de vetenskapliga bedömningarna. Att göra det vore att äventyra processens vetenskapliga trovärdighet.

Jag håller med frågeställaren att problemet med PFAS inte kan lösas bara i EU utan måste hanteras globalt. Dels för att PFAS är rörliga ämnen som inte känner några gränser utan transporteras globalt i miljön, dels för att företag i och utanför EU ska kunna konkurrera på lika villkor. Därför är det viktigt att verka för att PFAS hanteras på ett liknande sätt globalt, framför allt genom att ämnena listas för utfasning under Stockholmskonventionen för persistenta organiska ämnen. Att företag i EU leder vägen och går över till alternativ i ett jämförelsevis tidigt skede kommer att gynna deras konkurrenskraft då de kommer ligga i framkant med att ha alternativen på plats när resten av världen också, med tanke på PFAS synnerligen allvarliga egenskaper, kommer behöva göra denna övergång.

Stockholm den 25 juli 2023

Romina Pourmokhtari